

ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ НЕЙРОМАРКЕТИНГУ

©Фігур Н.В., Бабанова І.Ю., 2015

На сьогоднішній день рівень боротьби за покупця є надзвичайно високим, тому для завоювання клієнтів потрібно досліджувати підсвідомість споживача. Це спричинило виникнення нової науки, яка утворилась в результаті поєднання класичного маркетингу та досліджень мозку людини – нейромаркетингу.

Нейромаркетинг - це напрям маркетингових досліджень, предметом якого є вивчення неусвідомлених сенсомоторних, когнітивних і емоційних реакцій людини на певні стимули [1]. Він допомагає глибше вивчити процеси головного мозку реципієнта та пояснити його комерційну поведінку за допомогою дії наступних нейромаркетингових елементів [2]:

❖ візуальний – зовнішній вигляд товару, упакування, оформлення точки продажу, інформаційні написи, освітлення, світлові ефекти тощо.

На думку Макса Люшера психологічний стан людини можна діагностувати за колірним тестом. У створеному ним тесті людина послідовно вибирає вісім кольорів, він поділив їх на чотири основні (табл. 1) та чотири додаткові (модифіковані) кольори - фіолетовий, коричневий, чорний та нульовий [3].

Таблиця 1

Основні кольори за класифікацією Макса Люшера

Основні кольори	Психологічні потреби	Емоційні характеристики притаманні людині	Тип особистості
Синій	Задоволення Прив'язаність Спокій Ніжність Вразливість	Уникання конфліктів Страх перед проблемами Невпевненість у прийнятті рішення Вдумливість Можливість співпереживати Концентричність (зосередження на внутрішніх проблемах)	Флегматик
Зелений	Волі Затишку Таємничості Самоутвердження Захищеність	Важкість спілкування Самовпевненість Упертість Міжособистісні конфлікти Цілеспрямованість	Меланхолік
Червоний	Самореалізації Активність Любов Сила Перемога	Ексцентричність Оптимістичність Оперативність Залежність від інших людей	Сангвінік
Жовтий	Радість Активність Емоційності Надія Захищеність	Досягнення цілей шляхом перекидане труднощів на інших Рокованість у спілкуванні	Холерик

❖ аудіального - ідентифікація за рахунок стійкого повторення та наголошення на основних моментах з супроводженням постійного позитивного підкріплення та музикального фону. Споживачі не усвідомлено і не замислюючись сприймають звукове оформлення, підпорядковуючи свої дії ритмам музики – це сприяє встановлення контактів між свідомістю і підсвідомістю споживачів. Тому фірми

використовують аудіальний фактор для привернення уваги споживачів та стимулювання товарообороту. Таким чином, вдало підібрані слова в поєднанні з хорошою музикою врізаються в пам'ять і ще довго знаходяться в голові – це ефективно використовується в рекламних цілях.

❖ сенсорного – запах (аромамаркетингові прийоми) та дотик (тактильно-маркетингові прийоми).

Запах – це специфічне відчуття присутності в повітрі летких речовин, які виявляються хімічними рецепторами нюху, розташованими в носовій порожнині людини і тварин [4]. Він дозволяє впливати на канали сприйняття, які спрямовані на подовження часу розгляду та інтенсивного вивчення споживачем товару. Згідно з результатами досліджень середньостатистична людина може розрізнити і запам'ятовувати до 1000 запахів [5], а спеціалісти в цій галузі розрізняють близько 10000-17000 запахів, тому сьогодні аромамаркетинг активно використовують в ресторанах, кафе, супермаркетах, офісах, спортивних залах і фітнес-центрах, автомобільній індустрії, кінотеатрах тощо. Таким чином, аромамаркетинг - це нематеріальний метод стимулювання збуту в основі якого лежить вплив на емоційний стан людини за допомогою ароматизаторів й ароматизації повітря природного й штучного походження.

Не менш важливу роль у процесі прийняття рішень відіграють і тактильні відчуття, які виникають в результаті комплексного сприйняття різноманітних властивостей подразника. Дотик предметів дозволяє оцінити їх форму, розмір, властивості поверхні тощо. Тому перевагою тактильних відчуттів є можливість вільно й комфортно ознайомитись з товаром.

Раціональне використання сенсорних елементів має більшу ефективність у порівнянні з візуальними і звуковими елементами, оскільки сенсорні асоціативні маніпуляції менш очевидні і усвідомлювані.

За словами відомого нейромаркетолога Мартіна Ліндстрома, покупка, що супроводжується приємним звуком дозволяє збільшити кількість придбаного товару на 65%, приємний смак збільшує кількість покупок на 23%, приємний запах - на 40%, а товар, що приємний на дотик, - на 26%, а приємний на погляд - на 46% [6].

Отже, нейромаркетинг доказує, що нейронна активність реципієнта, яка супроводжується підвищеною емоційністю за рахунок дії нейромаркетингових елементів на підсвідомість споживача призводить до позитивного рішення про купівлю товару. А емоційно нейтральну рекламу людина навіть не помічає, тому на сьогодні є важливим використання нейромаркетингових знань та дослідження емоцій споживача на певні стимули. Таким чином, нейромаркетинг – новий напрям дослідження, що дозволяє фірмі бути більш конкурентоспроможною на ринку.

1. Копейко А.А. *Нейромаркетинг як механізм маніпулювання споживачем [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: nauka.kushnir.mk.ua/?p=41244

2. Колесников А., Шульгат Н. *Нейромаркетинг: новейшие инструменты отождествления бренда [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/1503/1/11kariob.pdf

3. Люшер М. *Цвет вашего характера / «Рипол классик»; «Вече». 1997.*

4. Коламбет Е. *Какую роль играют запахи? / Блог Netpeak. 2012 // [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: blog.netpeak.ua/sense_of_smell/#more-12434

5. Окландер Т.О. *Інноваційні методи впливу на споживачів: Аромамаркетинг // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2011. - № 3(2). - С. 97-101. - Режим доступу: [nbuv.gov.ua/j-pdf/Mimi_2011_3\(2\)_16.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mimi_2011_3(2)_16.pdf)*

6. Каримли Э.Б. *Кросс-культурное поведение в ТНК в условиях интенсивной глобализации рынка/Економіка та держава –2009.-№11.–С121-123*